

TERHI RANNELA

Yövinä

ja muita novelleja

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Sivulla 18 on lainattu Stamminan kappaleita *Vihaan sinua ihminen* (2005) ja *Lepositeet* (2012) ja sivulla 21 Maija Vilkkumaan kappaletta *Liian kauan* (2005).

Otavan Kirjasäätiö ja Taiteen edistämiskeskus ovat tukeneet tämän teoksen kirjoittamista.

Teksti © Terhi Rannela ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

ISBN 978-951-1-43859-5

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2022

Sisällys

1440 MINUUTTIA	7
PALJASJALKAINEN POIKA	12
PITKÄ LIITTO	17
BLING BLING BABY	25
HÄKKIVARASTON TYTTÖ	36
BARBIEN KUNNIANPALAUTUS	44
MAJAKANVARTIJA	49
SENSEI SAKURA	55
ROOSA	63
KAUNIITA UNIA, OMAN KULLAN KUVIA	69
HOLLYWOOD	77
KIRJOJA JA KUPPI KUUMAA -PODCAST	88
PUNAINEN PARONI	92
RAKKAUSKIRJE	99
YÖUINTI	105

1440 minuuttia

”Alas kaksi, ylös kaksi.”

Ira totteli ohjaajan määräämää tempoa ja laskeutui syvään kyykkyn. Harteilla lepäävään tankoon oli kiinnitetty enemmän painoa kuin pitkään aikaan. Selkä ei nikotellut, Ira jaksoi hyvin. Hän seisoi eturivissä niin kuin aina ja katsoi sivupeilistä, että selkä oli oikeassa asennossa.

”Kolmen toistot, pohjaan asti.”

Yksi, kaksi, kolme, Ira laski mielessään ja nousi sähkökästi ylös. Yksi, kaksi, kolme. Onneksi hänen kehonsa toimi kuin robotti, sillä ajatukset karkasivat toisaalle. Miksi hän oli mennyt selaamaan somea pukuhuoneessa? Hän olisi voinut vain harjata hiuksensa ja tulla saliin tekemään alkulämmittelyä.

Loputtomassa kuvavirrassa, josta ei yleensä jäänyt edes muistijälkiä, olikin uinut vastaan pysäyttävä kuva. Pitkästä aikaa, ensimmäistä kertaa kuukausiin: Leo. Miksi Ira poikaa enää edes seurasi, vanhasta tottumuksestako vai toiveajatteliko hän? Leo päivitti tiliään niin harvoin, että yksittäisillä kuvilla tuntui olevan painoarvoa. Hän poseerasi jonkun tytön kanssa.

Tyttö oli nätti, tietysti oli. Mutta ei sellainen kuin niin moni

Leon aiempi. Yleensä Leo suosi niitä, jotka saivat tavalliset tytöt tuntemaan olonsa yhtä aikaa sekä riittämättömiksi että huippu-älykkäiksi. Mutta tämä uusi oli jotakin muuta. Tavallinen, herttainen, jotenkin vilpiton. Ystävääinesta ja siksi kateutta herättävä.

Mitä ajalle tapahtui? Ira muistaisi sen päivän niin kauan kuin eläisi. Kaikesta huolimatta – siis kaikesta siitä kuolemasta, kärsimyksestä ja surusta huolimatta – se oli hänen elämänsä onnellisin päivä, yö. Ei hän kehtaisi sitä kenellekään ääneen sanoa. Leo nimittäin oli kaikkea muuta kuin hänen tyyppiään. Ei hän oikeastaan tiennyt, kuka olisi hänen tyyppiään.

”Kahdeksan ykköstä ja sarja alusta”, ohjaaja sanoi.

Hiki pisaroi Iran silmälaseille ja ripeksi lattiallekin. Janotti.

Jossakin rinnakkaistodellisuudessa valokuvan tytön tilalla olisi voinut olla Ira. Mutta se ei ollut hänen päätöksensä. Hän ei ajatellut Leoa enää pahalla, vähän surumielisesti ehkä, mutta ei kostonhimoisesti. Oli Irallakin ollut muita, ohimeneviä ihastuksia kuten Johannes, ja pikkuhiljaa hän olisi valmis tapailuun.

Leo oli hänen ensirakkautensa. Vai sotkiko hän nyt ensirakkauten ja ensimmäisen kerran?

Kysymys ei ollut edes keväästä, ei kokonaisesta vuodenajasta, vaan siitä yhdestä ainoasta vuorokaudesta. Eihän se ollut mitään, joku saattaisi sanoa, mutta oli se. 1440 minuuttia, 86 400 sekuntia pelkkää haltioitumista. Ehkä joskus vuosikymmentenkin päästä Ira palaisi vielä siihen tunteiden tihentymään ja ajattelisi: silloin minä todella *elin*.

Mummalla oli tapana sanoa, että onnellisuus oli tärkeä tunne joskus koettuna, säällisesti annosteltuna. Mutta kukaan ei voinut olla onnellinen koko ajan. Mumman sanoissa oli jotakin kauhean surumielistä.

Voisiko pikemminkin olla niin, että *rakastuminen* oli tärkeä tunne joskus koettuna, säällisesti annosteltuna, mutta kukaan ei voi-

nut olla rakastunut koko ajan. Ei voinut, koska rakastuminen täytti mielen ääriään myöten.

Jälkikäteen Iralle oli epäselvää, olivatko he seurustelleet vai oliko kyseessä ollut vain poikkeusajan romanssi. Hän oli jopa miettinyt, oliko Leo ollut tosissaan, mutta ei sellaista intohimoa voinut teeskennellä.

Ira oli antanut Leolle tukiovetusta englannissa. Leon äiti oli vaikuttanut Iran kielikurssista Britanniassa ja maksoi hänelle pientä palkkaa. Talven mittaan Ira ja Leo olivat kerran viikossa istuneet vastustusten keittiön pöydän ääressä, ja Ira oli yrittänyt avata kielioppisolmuja. Ehtolauseet tekivät Leolle tiukkaa. Tunnetun formulakuskin rallienglanti kuulosti kartanoihin sijoittuvien tv-sarjojen yläluokkaiselta englannilta Leon lausumiseen verrattuna.

Ikkuna salaiseen seikkailuun avautui, kun äidin paluulento Yhdysvalloista viivästy. Pääministeri piti ensimmäisen tiedotustilaisuutensa. Uutisissa tilastoitiin Euroopan kuolinlukuja ja kerrottiin, ettei hengityskoneita riittäisi kaikille.

”Penkkipunnerra!”

Liike vaihtui. Ira pyyhki hikeä ja hörppäsi vesipullosta. Hän irrotti tangosta suuret painot ja vaihtoi tilalle viisi kiloa per puoli. Hän asetti stepperille maton ja kävi selälleen makaamaan sen päälle.

Sinä iltana, kun äiti soitti myöhästyneensä jatkolennotta, Leo jäi yöksi.

Leo suuteli Iraa niskasta eikä Ira vastustellut kun Leo veti hupparin vetoketjun alas.

Ehkä siinä oli jotakin alkukantaista. Kaikki oli kääntynyt hetkessä ympäri. Tuhannet ihmiset heidän maanosastaan ja maapallolta kuolivat varoittamatta, joukkohautoja kaivettiin yhtä lailla New Yorkissa kuin Teheranissakin, mutta Ira ja Leo elivät yhdessä jokaisen sisään- ja uloshengityksen.

Liiallinen analyttisyys ja vatvominen oli pilannut Iralta monta ihmissuhdetta, koska hän jauhoi ja käänteli turhia asioita, mutta silloin se katosi. Hän ei pelännyt, miltä se tuntuisi, tekisikö kipeää. Hän ei miettinyt, miltä näytti. Oliko hän liian pitkä, lyhyt, lihava vai laiha. Entäs se ruma luomi vasemmassa pakarassa, eripariset rinnat, arpi polvessa ja rillit.

Hän ei ajatellut, mitä piti tehdä missä järjestyksessä ja täytyikö silmien olla auki vai kiinni. Täytyisikö valoja hämärtää, ehkä sytyttää tuoksukynttilä, laittaa taustalle musiikkia. Se kaikki vain tapahtui. Niin kuin oli aina ihmiskunnan historian aikana tapahtunut ja tapahtuisi niin kauan kuin laji olisi olemassa. Ira päästi eläimen häkistä.

Ira ei jaksanut tehdä kaikkia nostoja. Hän antoi tangon levätä hetken polviensa päällä ja liittyi mukaan kolmanteen sarjaan.

Puissa ei ollut silloin lehtiä. Kuva oli jäänyt mieleen kuin mustavalkoinen postikortti. Mutta aurinko paistoi ja alkoi olla yhä lämpimämpää. Ulkona ei ollut ketään, piholla lapset olivat lakanneet leikkimästä. Maailmanlopun maisema oli totta. Leon sylissä Ira kadotti ajantajunsa.

”Leikitään, että tää sänky on lautta”, Leo sanoi.

”Me ollaan meren ja haiden ympäröimiä”, Ira sanoi.

He ostivat lähikaupasta kassit täyteen suklaata, vaahtokarkkeja, kermavaahtoa, jäätelöä, viinirypäleitä, päärynöitä... Äidin tilille, tietysti. Äidillä oli onneksi viinivarastonsa, joten Ira pakkasi laualle mukaan korkkiruuvien.

Nousuhumala rohkaisi Iraa. Leo piti siitä, kun Ira näykki häntä korvan takaa. Hän ei pitänyt siitä, kun Ira kutitti vatsasta. He suutelivat niin paljon, että huulia alkoi särkeä. He nauroivat, pitäisikö kipua lääkittää buranalla.

Ira tunsu helpotusta, kun ensimmäinen kerta oli ohi. Niin pieni ja ohimenevä hetki ja niin täynnä odotusta.

Hän pukeutui Leon harmaaseen huppariin kuin pelastusliiviin. Poika unohti tai jätti paitansa tahallaan Iralle. Ehkä hän teki niin aina. Kaupunki oli täynnä pojan huppareita, joita surusilmäiset tytöt nuuhkivat. Leo ei enää koskaan vastannut Iran viesteihin eivätkä he enää jatkaneet yhdessäopiskelua. Ira ei voinut kertoa kenellekään, miten paljon pojan hiljaisuus satutti häntä. Kuin hän olisi kuvitellut kaiken.

”Hyvä! Vielä vatsat ja sitten venytellään”, ohjaaja sanoi.

Ira ei kertonut äidilleen Leon yökyläilystä. Ehkä tämä aavisti jotakin epätavallisesta ruokakauppalaskusta, mutta ei sanonut mitään. Ehkä huonoa omaatuntoa poissaolostaan tuntenut äiti oli hyvillään, ettei Ira selvästi ollut ollut yksin. Äidin palattua he halusivat pitkään.

Olisi väärin sanoa, että Ira ajatteli Leoa ollessaan muiden kanssa, mutta poika oli jättänyt häneen jäljen. Johannes oli ollut ihana tyyppi, rento ja helposti lähestyttävä, mutta ei heillä lopulta ollut riittävästi yhteistä. Ei liikunnasta loputtomiin ollut puheenaiheeksi, kemiaakin pitäisi olla, säihkettä, ilotulitusta, raketti tai pari. He voisivat sentään toisinaan vaihtaa kavereina kuulumisia.

Aina silloin tällöin Ira halusi lähettää Leolle viestin: ”Mitä kuuluu, missä menet?”, mutta hän ei tahtonut pilata hauraita, loittonevia muistojaan. Hän arveli kuitenkin pitävänsä poikaa kaukaa silmällä loppuelämänsä ajan. Useimpina päivinä hän toivoi ensirakkaudelleen pelkkää hyvää.

Paljasjalkainen poika

Maarika istui runohyllyjen välissä selaamassa valitsemiaan kirjoja. Hän oli puolivälissä kirjaston lukuhaasteessa ja oli tällä kertaa etsimässä luettavaa haasteen kohtiin ”Kirja on ilmestynyt samana vuonna kuin sinä synnyit”, ”urheilijan elämäkerta” ja ”sarjakuvaromaani”. Kohta kohdalta tehtävä vaikeutui. Maarika ei tiennyt, mistä löytäisi meksikolaista lyriikkaa tai eläinaiheisen novellikokoelman.

Yhtäkkiä jostakin läheltä, luultavasti musiikkiosaston tietämillä, alkoi kuulua epämääräistä muminaa. Samankaltaista ölinää kuuli joskus linja-autossa tai puistossa. Ottaen huomioon, että kirjastossa hiljaisuutta pidettiin kai jonkinlaisena kirjoittamattomana sääntönä, mies puhui yllättävän kovalla äänellä. Maarika valpastui. Hän höristi korviaan, epäröi ensin, mutta kyllä, mies puhui linnuista. Mistäpä muusta kaupungin lähiökirjastossa tavallisena arkipäivänä kello 17.

”Kiivi on lentokyvytön lintu, sukua s-s-strut-seille”, mies jäi taavaamaan viimeistä sanaa.

Lapsuuden kesälomamatkalla oli pysähdytty strutsitilalle. Linnut kurkottelivat pitkiä kaulojaan aidan yli ja räpyttelivät silmärip-